

1.2 Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj (GBAORD)

Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj (Government Budget Appropriations and Outlays for R&D - GBAORD) jsou ukazatelem, kterým se měří prostředky poskytnuté vládním sektorem na podporu výzkumu a vývoje. Je založen na informacích pocházejících z veřejných rozpočtů a zahrnuje všechny položky veřejných rozpočtů týkající se VaV.

Veřejnými rozpočty jsou pro tento ukazatel míněny: 1) státní rozpočet a 2) krajské rozpočty (za předpokladu, že jejich příspěvek je významný).

Vyloučeny jsou zcela rozpočty místní samosprávy (města, obce). Údaje pokrývají státem financovaný VaV ve všech institucionálních sektorech provádění výzkumu a vývoje (podnikatelský sektor, vládní sektor, sektor vyššího odborného a vysokého školství a soukromý neziskový sektor) a finanční prostředky poskytnuté na VaV do zahraničí.

Podle níže uvedené metodiky se do GBAORD zahrnují všechny prostředky plynoucí z veřejných rozpočtů. Přitom nezáleží na tom, zda jsou finanční prostředky poskytnuty jako běžné či kapitálové. Pouze finanční prostředky poskytnuté formou návratné půjčky musí být z údajů GBAORD vyloučeny. Podrobnější definice lze nalézt v 8. kapitole metodické příručky OECD pod názvem *Frascati manuál* (OECD, 2002).

Zabezpečení dat probíhá analýzou rozpočtů zpravodajských jednotek, kterými jsou v tomto případě všechna ministerstva a vládní agentury, či jiné orgány státní administrativy, které prostřednictvím svého rozpočtu financují vědeckovýzkumné aktivity podle priorit stanovených vládou.

Údaje GBAORD jsou rozděleny podle socioekonomických cílů (tzv. NABS kategorie) na základě klasifikace NABS – *Nomenklatura pro analýzu a srovnání vědeckých programů a rozpočtů* (Eurostat, 1994). Pomocí této klasifikace socioekonomických cílů lze určit strukturu financování VaV a identifikovat prioritní oblasti VaV. Klasifikace NABS, kromě hlavních 13 socioekonomických cílů (jejich výčet je uveden dále), umožňuje velmi podrobně, až na 3-místnou úroveň, klasifikovat jednotlivé projekty a programy výzkumu a vývoje. V praxi není jejich identifikace na takto podrobném stupni členění vždy dostupná.

Hlavní socioekonomické cíle VaV podle klasifikace NABS jsou:

- 1) Průzkum a využití zdrojů Země
- 2) Infrastrukturní a územní záležitosti
- 3) Ochrana životního prostředí
- 4) Ochrana a zlepšování lidského zdraví
- 5) Výroba, distribuce a racionální využití energie
- 6) Výroba a technologie v zemědělství
- 7) Výroba a technologie v průmyslu
- 8) Společenské struktury a vztahy
- 9) Průzkum a využití kosmu
- 10) Všeobecný výzkum na vysokých školách
- 11) Neorientovaný výzkum
- 12) Ostatní civilní výzkum
- 13) Obrana

Podrobné statistické údaje a metodiku za ČR pro statistiku státních rozpočtových výdajů a dotací na výzkum a vývoj (Government Budget Appropriations and Outlays for R&D - GBAORD) naleznete na webových stránkách ČSÚ v souborné publikaci: „Ukazatele vědy a technologií v ČR za období 1995-2002“ (kapitola 3) nebo v připravované publikaci: „Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj v letech 2003 a 2004“ (termín vydání listopad/prosinec 2005).

Nejnovější mezinárodní data a metodika jsou pak volně dostupné na webových stránkách Eurostatu nebo v publikaci OECD: „Main Science and Technology Indicators 2005/1“.

Statistická úloha GBAORD je v podmínkách ČR realizována ČSÚ s roční periodicitou od roku 2002 ve spolupráci s Radou vlády pro výzkum a vývoj a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy prostřednictvím Informačního systému výzkumu a vývoje (dále jen IS VaV) a jeho integrovaných databází.

I. INVESTICE DO VaT - Státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV (GBAORD)

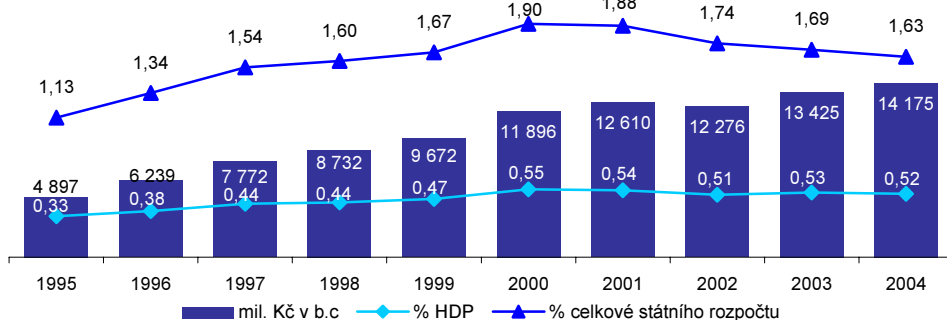
Tab. 16. GBAORD podle hlavních socioekonomických cílů NABS

mil. Kč (běžné ceny)

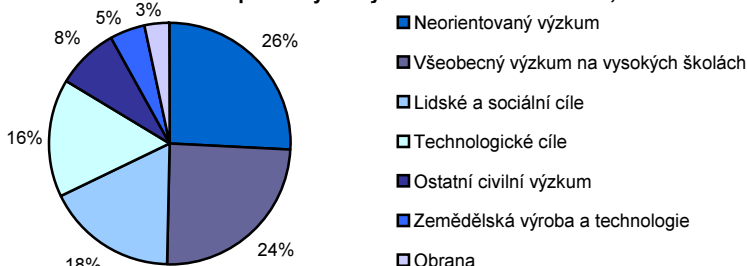
	2002	2003	2004*	2005**
1. Průzkum a využití zdrojů Země	370,5	416,7	462,5	494,1
2. Infrastruktura a územní plánování	470,3	496,1	605,2	734,8
3. Ochrana životního prostředí	488,7	552,8	620,7	647,4
4. Ochrana a zlepšování lidského zdraví	987,6	999,7	1104,1	1188,8
5. Výroba, distribuce a racionální využití energie	224,8	237,0	287,6	328,8
6. Zemědělská výroba a technologie	543,0	616,2	699,5	755,4
7. Průmyslová výroba a technologie	1180,7	1353,0	1682,2	1950,4
8. Společenské struktury a vztahy	195,2	312,3	367,4	410,8
9. Průzkum a využití vesmíru	103,7	113,7	132,2	145,3
10. Všeobecný výzkum na vysokých školách	3373,7	3253,1	3182,5	3718,9
11. Neorientovaný výzkum	3136,0	3484,6	3832,1	4219,8
12. Ostatní civilní výzkum	738,2	1140,2	1175,0	1340,4
13. Obrana	399,4	448,5	496,7	505,2
CELKEM	12211,9	13423,9	14647,6	16440,1

* předběžné údaje, ** odhad

Graf 21: Výdaje státního rozpočtu na VaV v ČR; 1995-2004

Graf 22: Struktura GBAORD podle vybraných socioekon. cílů v ČR; 2003

Pozn.: výdaje SR na VaV v nejsou totožné s GBAORD

Zdroj: Rada vlády pro VaV, MF a vlastní dopočty ČSÚ

I. INVESTICE DO VaT - Státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV (GBAORD)

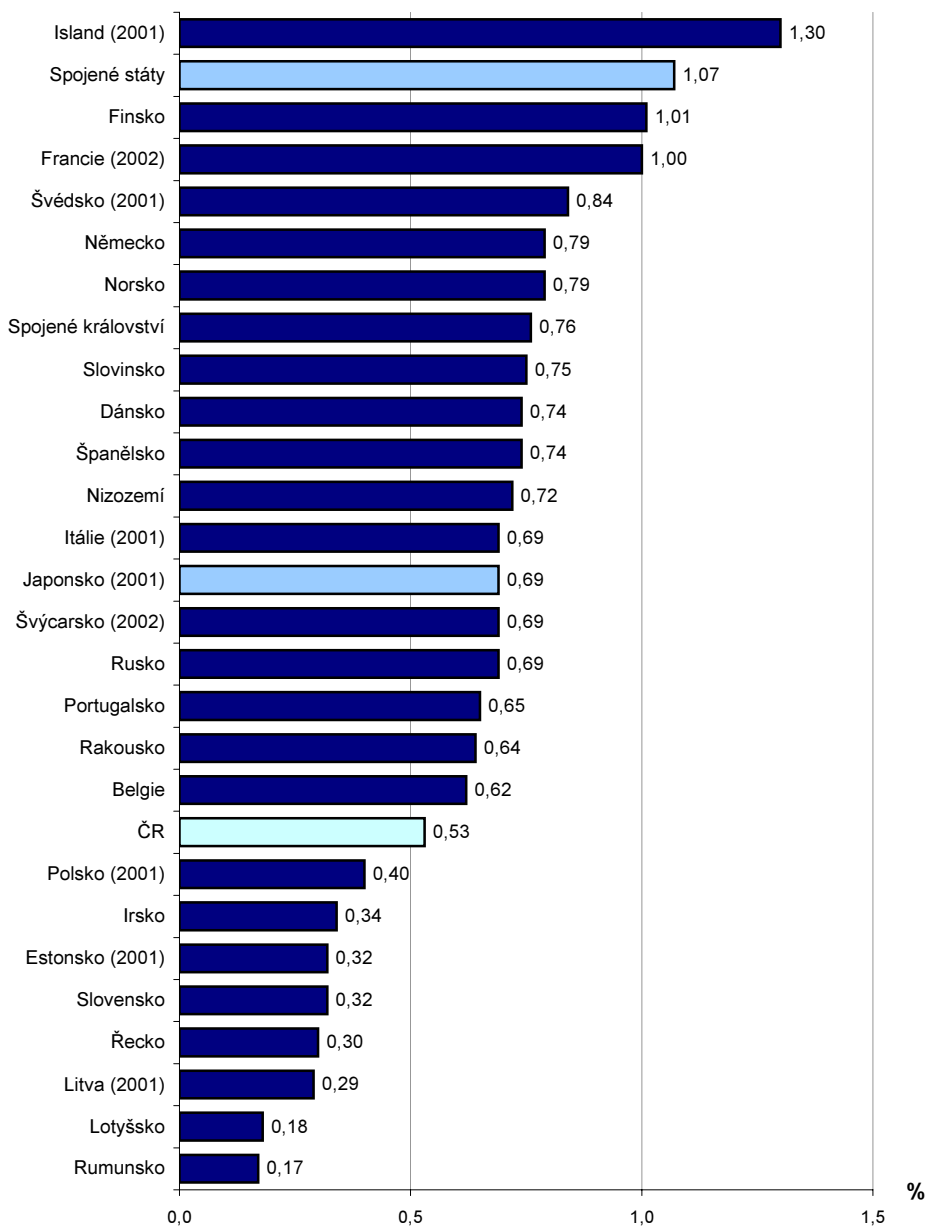
Tab. 17. Celkové státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV (GBAORD)

mil. EUR v běžných cenách

	1995	2000	2001	2002	2003
Belgie	1 112,53	1 423,23	1 515,01	1 605,85	1 683,21 <i>p</i>
Česká republika	.			396,44	421,53
Dánsko	917,01	1 320,99	1 340,39	.	1 384,63
Estonsko	.	20,45 <i>e</i>	21,47 <i>e</i>	.	.
Finsko	969,09	1 290,60	1 351,20	1 388,68	1 452,78
Francie	13 262,81 <i>b</i>	13 842,10	14 838,80	15 498,00	.
Irsko	162,31	318,53	378,50	391,70	477,00
Itálie	4 831,53	7 656,70	8 448,40 <i>p</i>	.	.
Litva	.	36,15	39,29	.	.
Lotyšsko	9,47	15,58	18,85	17,70	17,50
Maďarsko	.	.	.	.	.
Německo	16 886,08	16 253,00	16 460,10	16 736,90	17 100,60
Nizozemí	2 724,06	3 226,25	3 380,36	3 590,56	3 407,07
Polsko	423,88	707,18	820,73	.	.
Portugalsko	372,05	713,38	777,8	900,78	847,01
Rakousko	1 200,86	1 287,00	1 408,77	1 466,70	1 452,12
Řecko	258,54	425,20	416,40	406,90	464,50
Slovensko	57,69	79,15	79,15	81,82	92,87
Slovinsko	.	107,31	115,35	129,72	140,47
Španělsko	2 168,86	.	.	5 371,00	5 741,85
Švédsko	2 097,96	1 872,43	2 068,16	.	.
Velká Británie	6 726,14	10 680,90	10 937,90	12 848,10	12 153,80
EU10 (NMS)	.	.	.	.	.
EU15	.	.	.	69 140,00	.
EU25	.	.	.	.	.
Island	44,01	123,70	110,15	.	.
Japonsko	20 319,55	33 018,20	31 914,90	.	.
Kanada	.	.	.	.	.
Korea	.	.	.	.	.
Norsko	911,76	1 189,58	1 312,73	1 544,40	1 534,60
Nový Zéland	.	.	.	.	.
Švýcarsko	.	1 733,10	.	2 017,72	.
Turecko	.	.	.	.	.
USA	52 592,11	90 528,90	102 172,00	108 986,00	103 850,00
OECD celkem	.	.	.	.	.
Bulharsko	.	.	.	.	.
Rumunsko	123,39	56,51	71,54	68,78	83,84
Čína	.	.	.	.	.
Izrael	.	.	.	.	.
Rusko	.	1314,87	1880,56	2237,59	2619,53

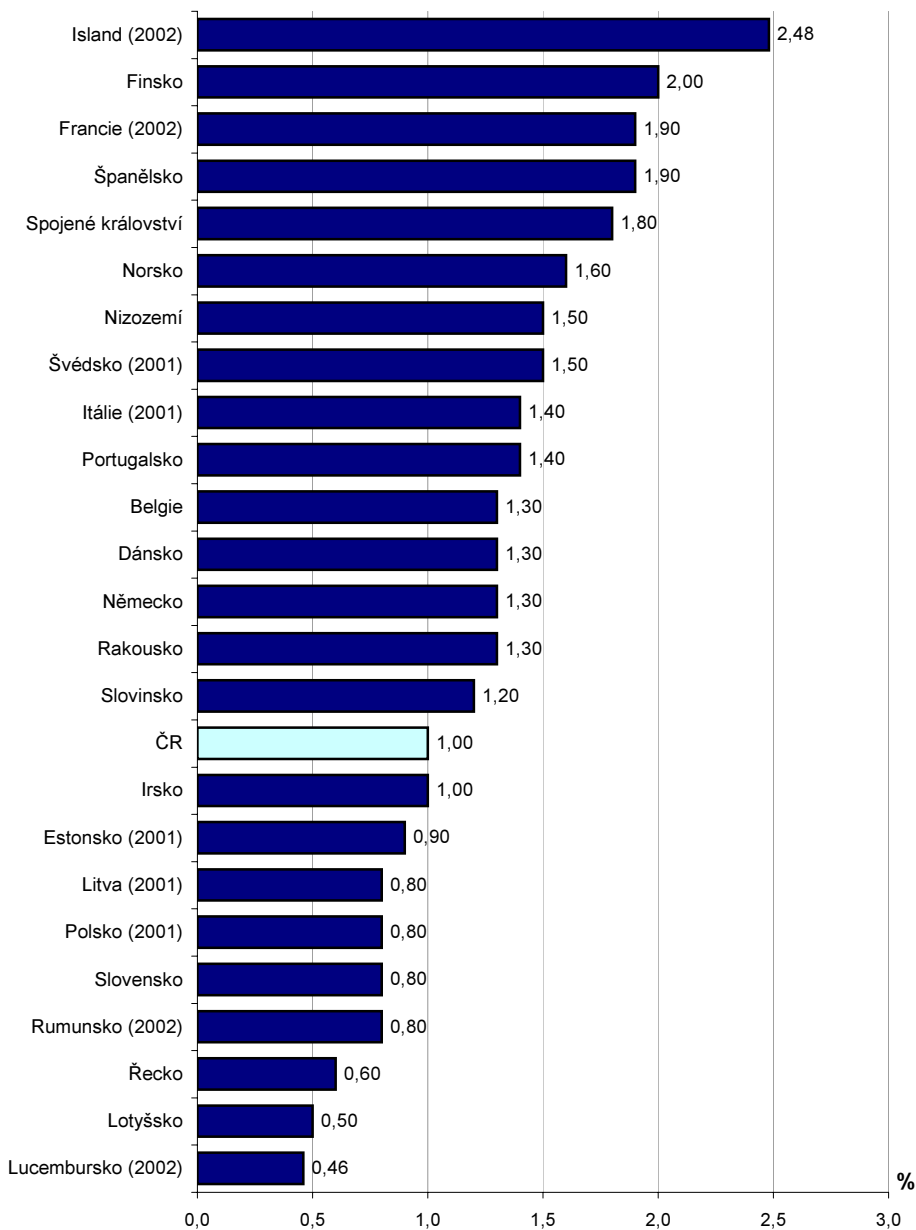
Zdroj: Eurostat (New Cronos), září 2005

Graf 23: GBAORD jako % HDP v roce 2003

Zdroj: Eurostat (New Cronos), září 2005

Graf 24: GBAORD jako podíl výdajů veřejných rozpočtů v roce 2003

Zdroj: Eurostat (New Cronos), září 2005

I. INVESTICE DO VaT - Státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV (GBAORD)

Tab. 18. Všeobecný výzkum na vysokých školách jako % celkových GBAORD

v procentech

	1995	2000	2001	2002	2003
Belgie	23,8	19,3	18,6	18,2	17,9
Česká republika	.	.	.	27,6	24,2
Dánsko	34,6	35,5	37,4 <i>e</i>	.	42,6 <i>r</i>
Estonsko	.	.	.	.	.
Finsko	26,3	26,8	25,9	27,2	27,1
Francie	15,5 <i>b</i>	22,4	23,2	23,1	.
Irsko	32,4	19,9	18,3	20,8	.
Itálie	44,8	47,8	43,7 <i>p</i>	.	.
Litva	.	.	.	.	.
Lotyšsko	.	.	.	.	.
Maďarsko	.	.	.	.	.
Německo	37,7	39,1	38,4	39,7	38,9
Nizozemí	47,3	44,3	46,3	46,9	46,0
Polsko	.	.	.	.	.
Portugalsko	41,2	36,1	35,6	31,5	34,8 <i>r</i>
Rakousko	64,8	65,4	61,5	62,6	61,9
Řecko	45,7	43,0	45,3	53,2	51,2 <i>p</i>
Slovensko	13,5	18,2	18,0	16,6	22,3
Slovinsko	.	.	4,2 <i>e</i>	4,8	3,8
Španělsko	32,4	.	.	25,8	24,9
Švédsko	39,1 <i>be</i>	50,9	45,4 <i>p</i>	.	.
Velká Británie	18,3	19,6	21,7	20,1	19,8
EU10 (NMS)	.	.	.	.	.
EU15	.	.	.	22 409,0	.
EU25	.	.	.	.	.
Austrálie	.	.	.	.	.
Japonsko	41,5	35,4	34,8	.	.
Kanada	.	.	.	.	.
Korea	.	.	.	.	.
Norsko	34,3	39,5	36,4	38,2	37,7 <i>r</i>
Nový Zéland	.	.	.	.	.
Švýcarsko	.	61,1	.	61,0	.
Turecko	.	.	.	.	.
USA	.	.	.	.	.
OECD celkem	.	.	.	.	.
Bulharsko	.	.	.	.	.
Rumunsko	1,2	-	-	-	-
Čína	.	-	-	-	-
Izrael	.	-	-	-	-
Rusko	.	0,0	0,0	-	-

Zdroj: Eurostat (New Cronos), září 2005